

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2021-12-04

Arbetsblad

av Silja Levander

Sanalista

Demokratia edesauttaa sananvapautta

**sananvapaus
edesauttaa
kulmakivi
itsestäänselvyys
mallimaa
ennakkoon
seuraamus
rapautuminen
vallanpitäjä
kansalaisoikeus
pohjautua
painovapaus
ulottua
digialusta
some
periaate
kasvokkain**

*ytttrandefrihet
underlätta
hörnsten
självklarhet
modelland
på förhand
påföljd
förfall, urholkning
makthavare
medborgerliga rättigheter
grunda sig på
tryckfrihet
sträcka sig, här; omfattar
digital plattform
sociala medier
princip
ansikte mot ansikte*

Sananvapaus ei ole rajoittamaton oikeus

**rajoittamaton
jyrätä
väittämä
pääsääntöisesti
turvattu
perustuslaki
solvaaminen
ihmisryhmä
sallittu
kielletty
kattaa
kiihottaa
säännös
syrjintä
vihapuhe
valtionsalaisuus
yksityisyydensuoja
kunnia**

*obegränsad, oinskränkt
här: övertrumfar
påstående
huvudsakligen
säkerställd, garanterad
grundlag
förolämpning
folkgrupp
tillåten
förbjuden
täcka
hetsa
bestämmelse
diskriminering
hatpropaganda, hatiska uttalanden
statshemlighet
integritetsskydd
ära*

Kysymykset

Demokratia edesauttaa sananvapautta

1. Sananvapaus on...
 - a. ...itsestäänselvyys.
 - b. ...sama asia kuin demokratia.
 - c. ...tärkeä osa demokraattista yhteiskuntaa.

2. Miten sananvapaus toteutuu Pohjoismaissa?
 - a. hyvin
 - b. noin maailman keskiarvon mukaan
 - c. huonosti

3. Mitä Kosken mukaan tapahtuu, jos ei ole oikeutta arvostella vallanpitäjiä?
 - a. korruptio vähenee
 - b. kansalaisoikeudet heikkenevät
 - c. demokratia vahvistuu

4. Mihin Ruotsin sananvapauslaki perustuu? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.
 - a. samaan asetukseen kuin Suomen
 - b. vuoden 1766 painovapausasetukseen
 - c. kansan maalaisjärkeen ja oikeudentajuun

5. Mitä hyvää sosiaalinen media on tehnyt sananvapaudelle?

6. Mikä on Kosken mielestä hyvä ohje sosiaaliseen mediaan?

- a. ole oma itsesi
- b. sano vain sellaisia asioita, joita voisit sanoa myös kasvokkain
- c. sano aivan mitä haluat kenelle tahansa

a) Pohdi, voiko sosiaalisesta mediasta olla haittaa sananvapaudelle.

b) Pohdi, miten sananvapaus ja demokratia vaikuttavat toisiinsa.

Sananvapaus ei ole rajoittamaton oikeus

i. Mikä sananvapauteen liittyvä asia on hyvä muistaa?

- a. lehdistönvapaus
- b. sananvapauden rajat
- c. Pohjoismaiden yhteiset pelisäännöt

2. Sananvapaus on turvattu...

- a. ...perustuslaissa sekä Suomessa että Ruotsissa.
- b. ...suurella osalla Suomessa ja Ruotsissa.
- c. ...Ruotsin perustuslaissa, mutta ei Suomessa.

3. Mitä haastatellut nuoret kertovat ihmisryhmien solvaamisesta?

- a. Sitä tapahtuu heidän koulussaan paljon.
- b. Se on Suomessa hyvin harvinaista.
- c. Sitä perustellaan virheellisesti sananvapaudella.

4. Miten sananvapautta säädelään ja mikä ei ole sallittua?

5. Mitä haastatellut nuoret kertovat mielipiteiden esittämisestä? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

- a. asioista saa ajatella, mitä tahtoo
- b. syrjivätkin mielipiteet on hyvä sanoa suoraan
- c. täytyy rajoittaa sitä, mitä mielipiteitä saa tuoda julki

6. Mitä eri viestejä Suomessa suojellaan levittämislä?

★ Pohdi, miten sananvapaus ja sen rajat vaikuttavat päivittäiseen kanssakäymiseen koulussasi.

Vastaukset

Demokratia edesauttaa sananvapautta

1. C
2. A
3. B
4. A ja B
5. *Nuorten sananvapaus on lisääntynyt sosiaalisen median myötä. Sen kautta moni pystyy ajamaan hyväksi katsomiaan asioita.*
6. B

 [omaa pohdiskelua...]

Sananvapaus ei ole rajoittamaton oikeus

1. B
2. A
3. C
4. *Laeilla ja säännöksillä voidaan rajoittaa sananvapautta. Vihapuhe ja kansanryhmiä vastaan yllyttäminen eivät ole sallittuja.*
5. A ja C
6. *Lääkärien muistiinpanoja, valtiosalaisuuksia ja viestejä, jotka saattavat loukata yksityisyyttä tai kunniaa.*

 [omaa pohdiskelua...]